

ചെറിയമുണ്ടം അബ്ദുൽ ഹമീദ്

ജന്മലാഭിക രാഷ്ട്രവും മതനിരപേക്ഷതയും

മതം എന്ന പദം പലരും പ്രയോഗിക്കുന്നത് വളരെ തെറ്റായ അർത്ഥത്തിലാണ്. ഒരു സമുദായം മറ്റൊരു സമുദായത്തെ വൈരാഗ്യത്തോടും സങ്കുചിതത്വത്തോടും കൂടി വീക്ഷിക്കുന്നതിന് നിദാനമായ ചിന്തയ്ക്കും വിശ്വാസത്തിനുമാണ് പലരും മതം എന്ന് പേരിടുന്നത്. വർഗീയ വിഭേദം വളർത്താൻ മാത്രം സഹായിക്കുന്ന ഇത്തരം മതവീക്ഷണം ഒരു ക്ഷേമ രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ആധാരശിലയാകാൻ അർഹമല്ലെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ വലിയ ബുദ്ധിയൊന്നും ആവശ്യമില്ല. സങ്കുചിതമായ സാമുദായിക മതത്തിന്റെ ഏറ്റവും പ്രകടമായ സവിശേഷത അതിന് ആദർശനിഷ്ഠ ഒരു പ്രശ്നമേ അല്ലെന്നുള്ളതാണ്. സ്വന്തം സമുദായക്കാരൻ നിരീശ്വരവാദിയായാലും അധർമ്മകാരിയായാലും ഒരു സാമുദായിക വാദിക്ക് പരാതിയുണ്ടാവില്ല. എന്നാൽ സമുദായത്തിലെ ഒരംഗം മറ്റൊരു മതാദർശം സ്വീകരിച്ചാലോ? സാമുദായിക ചിന്തയുള്ള കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകളും യുക്തിവാദികളും പോലും അത് പൊറുക്കുകയില്ല.

എന്നാൽ സാക്ഷാൽ ദൈവിക മതത്തിന്റെ അവസ്ഥ ഇതിൽ നിന്ന് തികച്ചും വ്യത്യസ്തമാണ്. എല്ലാ സങ്കുചിതത്വങ്ങൾക്കും അതീതമായി മനുഷ്യരാശിയെ ഒന്നായി കാണുന്ന ദൈവിക മതത്തെക്കാൾ ഉപരിയായി മനുഷ്യസ്നേഹമുള്ള ഒരു ദർശനമോ പ്രത്യയശാസ്ത്രമോ ഉണ്ടാവുക സംഭവ്യമല്ല. ദേശീയത ഒരു നാട്ടിന്റെ സങ്കുചിതത്വത്തെയും ജനാധിപത്യം സാങ്കേ

തിക ഭൂരിപക്ഷത്തിന്റെ താത്നോന്നിത്തത്തെയും മതേതരത്വം മുഖ്യ നിരാസത്തെയും പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്ന അവസ്ഥ സംജാതമാകുമ്പോൾ സത്യത്തിന്റെ പാത തേടിപ്പാകുന്നവർക്ക് ദൈവിക മതത്തിൽ മാത്രമേ ലക്ഷ്യം കണ്ടെത്താനാകൂ. ദൈവിക മതം ഭൂരിപക്ഷത്തിന്റെ ഇച്ഛാ ന്യൂനപക്ഷത്തിന്റെ മേൽ അടിച്ചേൽപ്പിക്കുന്നത് അംഗീകരിക്കുകയില്ല. ഏതെങ്കിലും ഭാഷക്കാരുടെയോ വർണ്ണക്കാരുടെയോ സങ്കുചിതത്വം പെറുപ്പിക്കുകയില്ല. വിശ്വത്തോളം വിശദമായ മാനവികത കണ്ടെത്താൻ ദൈവിക മതത്തിനപ്പുറത്ത് എവിടെപ്പോയിട്ടും പ്രയോജനമില്ല.

തെറ്റുപററാത്ത മാർഗദർശനം

സൂക്ഷ്മവും സ്പുലവുമായ അസംഖ്യം യന്ത്രോപകരണങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാനും ജീവിതത്തിന്റെ ബാഹ്യ ഭാവങ്ങൾക്ക് മോടികൂട്ടാനും ഭൗതിക പുരോഗതി മനുഷ്യനെ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും മനസ്സിനെ സംസ്കരിച്ച് ജീവിതത്തെ ദുർവൃത്തികളിൽ നിന്ന് മുക്തമാക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ മനുഷ്യനെ സഹായിക്കാൻ ഒരു ഭൗതിക തത്വശാസ്ത്രവും രംഗത്ത് വന്നിട്ടില്ല. അധർമ്മികതയും അനീതിയും ആധുനിക ജീവിതത്തെ ആമുലാഗ്രം ഗ്രസിച്ചിരിക്കുകയാണ്. സാമൂഹിക രാഷ്ട്രീയ രംഗങ്ങളിലുള്ള വമ്പിച്ച കൃഷ്ണങ്ങൾക്കു കാരണവും അധർമ്മികതയും അനീതിയും തന്നെയാണ്. ശാസ്ത്രം ശാഖോപശാഖകളായി പിരിഞ്ഞ് വളർ

ന്നു കൊണ്ടോയിരിക്കുന്ന, മനുഷ്യ ബുദ്ധി അതിന്റെ അത്യുജ്വലമായ നേട്ടങ്ങൾ കൊയ്തെടുത്തു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഈ യുഗത്തിലും മനുഷ്യന്റെ ദുഷ്ടതയിൽ നിന്നും ദുർവൃത്തികളിൽ നിന്നും മോചിപ്പിക്കാനുള്ള വിദ്യ അജ്ഞാതമാണെങ്കിൽ മനുഷ്യൻ മാർഗദർശനം നൽകാൻ മനുഷ്യനിർമ്മിത തത്വശാസ്ത്രങ്ങൾക്കൊന്നും സാധ്യമല്ലെന്നതിന് വേറെ തെളിവന്വേഷിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. സോഷ്യലിസ്റ്റ് ധർമ്മീകത, ജനാധിപത്യ ധർമ്മീകത മുതലായ പൊള്ളയായ ഭംഗിവാക്കുകൾക്കൊന്നും ധർമ്മച്യുതിയുടെ ആഴം അൽപം പോലും കുറക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.

മനുഷ്യനു ജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാ രംഗങ്ങളിലും തെറ്റുപററാത്ത മാർഗദർശനം ലഭിക്കേണ്ടതിന്റെ അനിവാര്യത ഇതിൽ നിന്ന് സുതരാം വ്യക്തമാണ്. പക്ഷെ, മനുഷ്യ ജീവിതത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മവും സ്പുലവുമായ എല്ലാവശങ്ങളും അറിയുന്ന ത്രികാലജ്ഞാനിയായ ദൈവത്തിൽ നിന്നല്ലാതെ മറ്റൊരാളിൽ നിന്നാണ് ഇത്തരമൊരു മാർഗദർശനം പ്രതീക്ഷിക്കാൻ കഴിയുക? മനുഷ്യചരിത്രത്തിൽ ഇന്നോളം ദൈവ ദൂതന്മാരല്ലാതെ മറ്റൊരും ജീവിതത്തെയാകെ ശുദ്ധീകരിക്കാനുതകുന്ന അന്യനായ മാർഗദർശനം അവതരിപ്പിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ.

നബി(സ)യുടെ മാർഗദർശനം

ചരിത്രത്തിന്റെ വെളളി വെളളിച്ചത്തിൽ ജീവിച്ച ദൈവ ദൂതനാണ് മുഹമ്മദ് നബി(സ). മറ്റൊരു ദൈവദൂതന്റെയും പ്രബോധന ചരിത്രം പൂർണ്ണരൂപത്തിൽ ഇന്ന് ലോകത്തിന്റെ മുസിളില്ല. എഴുതപ്പെട്ട ശരിയായ ചരിത്രത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ മറ്റു പ്രവാചകന്മാരുടെ ചരിത്രം ഐതിഹ്യങ്ങളുമായി കൂടിക്കുഴഞ്ഞു കിടക്കുകയാണ്. പതിനാലു നൂറ്റാണ്ടുകൾക്ക് മുമ്പ് അറേബ്യൻ ജനതയ്ക്ക് മുഹമ്മദ് നബി (സ) മാർഗ്ഗദർശനം നൽകിയത് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ എന്ന വേദഗ്രന്ഥവും അതിന്റെ വിവരണവും മുഖേനയായിരുന്നു. അധർമ്മീകതയിൽ ആണ്ടുപോവുകയും അനാച്ഛിദ്രം കൊണ്ടു ചീന്നിനമാവുകയും ചെയ്തിരുന്ന അറേബ്യൻ ജനതയെ കേവലം ഇരുപത്തിമൂന്നു വർഷക്കാലം കൊണ്ട് അദ്ദേഹം ആത്മീയമായും ഭൗതികമായും വളർത്തിയെടുത്ത് അത്യുജ്വലമായ ഒരു രാഷ്ട്രത്തിന് അടിത്തറ പാവുകയുണ്ടായി. സീനറുടെയും ബുസ്രൂപിന്റെയും സാമ്രാജ്യങ്ങളെ ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രം അതിവർത്തിച്ചതിനു ചരിത്രം സാക്ഷിയാണ്. ക്രിസ്തുൻ മതരാഷ്ട്രമായ റോമിനെയും പാഴ്സി മതരാഷ്ട്രമായ പേർഷ്യയെയും മറ്റൊരു മത രാഷ്ട്രം കീഴ്പെടുത്തുക എന്നതല്ല ഇവിടെ സംഭവിച്ചത്. പ്രത്യുത, ഒരു ആദർശാധിഷ്ഠിത രാഷ്ട്രത്തിന്റെ പ്രതിച്ഛായ മതത്തിന്റെ മേൽ വിലാസം മാത്രമുള്ള രണ്ട് ആദർശമുക്ത രാഷ്ട്രങ്ങളിലെ പൗരന്മാരെ ആകർഷിക്കുകയാണുണ്ടായത്. മറ്റു രണ്ടു മതരാഷ്ട്രങ്ങളിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായി ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രത്തിനുള്ള പ്രത്യേകത അത് വ്യക്തിയുടെയും സമൂഹത്തിന്റെയും സംസ്കാരത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായിരുന്നുവെന്ന

താണ്. പ്രവാചകനും ഖലീഫമാരും നേതൃത്വം നൽകിയ ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രത്തിൽ പ്രജകൾക്കില്ലാത്ത സൗകര്യങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്ന അധികാരികളുണ്ടായിരുന്നില്ല. നിയമത്തിന്റെ മുമ്പിൽ എല്ലാ പൗരന്മാരും തുല്യരായിരുന്നു. ജനങ്ങളുടെ ന്യായമായ ആവശ്യങ്ങൾ പരിഗണിക്കാതെയും അവരുമായി കൂടിയാലോചിക്കാതെയും ഭരണ നടപടികൾ കൈക്കൊണ്ടിരുന്നില്ല.

ജീർണതയുടെ നിഴൽപാടുകൾ

പിൻകാലത്ത് ആദർശബോധം കുറഞ്ഞ ഭരണാധികാരികളും ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രത്തിന്റെ തലപ്പത്ത് വരാന്തിടയായി. സമൂഹത്തിൽ നുഴഞ്ഞുകയറിയ വിശ്വാസപരവും സാംസ്കാരികവുമായ ജീർണതയുടെ ഫലമായിരുന്നു അത്. ഇവരിൽ പലരുടെയും നടപടികളിൽ ഇസ്ലാമിന്റെ മൗലിക തത്വങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വ്യതിയാനം പ്രകടമായിരുന്നു. യൂറോപ്പിലെ ചില ക്രിസ്ത്യൻ ഭരണാധികാരികളെപ്പോലെ തന്നെ ഇവരും ദൈവിക മതം തെറ്റിദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നതിന് വഴിയൊരുക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. യൂറോപ്പിലെ മതാത്മക ഭരണകൂടങ്ങളുടെ അനീതികൾ മതനിഷേധികൾക്കും ഭൗതികവാദികൾക്കും ഗണ്യമായ സ്വാധീനം നേടാൻ അവസരമുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തുവെങ്കിലും മുസ്ലിം രാജ്യങ്ങളിൽ സ്ഥിതി അൽപം വ്യത്യസ്തമായിരുന്നു. ഭരണാധികാരികൾ തെറ്റു പററാവുന്ന മനുഷ്യരാണെങ്കിലും ഇസ്ലാം തെറ്റു പററാത്ത ദൈവിക മതമാണെന്നും വ്യക്തമായി ഗ്രഹിച്ചവരായിരുന്നു എല്ലാ വിഭാഗത്തിലും പെട്ട മുസ്ലിംകൾ. ദൈവിക മതത്തിന്റെ അത്യുജ്വല പ്രമാണഗ്രന്ഥങ്ങളിലും, ഇസ്ലാമികാദർശത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ രാഷ്ട്രത്തിന്റെ യശസ്സ് ചരിത്രത്തിലും അനിഷേധ്യമാം വിധം തെളിഞ്ഞു കിടക്കുന്നതിനാൽ യൂറോപ്പിലെ പോലെ മുസ്ലിം രാജ്യങ്ങളിൽ കൂട്ടായ മതപരിത്യാഗമോ നിഷേധാത്മകമായ സെക്യുലറിസത്തിന് വേണ്ടിയുള്ള സംഘടിത നീക്കമോ ഉണ്ടായില്ല.

മതേതരത്വത്തിന്റെ തിരുപ്പറപ്പാട്

തങ്ങളുടെ അരുളപ്പാടുകൾക്കൊക്കെ ജനം അപ്രമാദിതം കൽപിക്കണമെന്ന് അനുശാസിക്കുന്ന പുരോഹിത വൃന്ദവും, അവരുടെ അനുഗ്രഹാശിസ്സുകളോടു കൂടി ചൂഷണവും മർദ്ദനവും നടത്തുന്ന ഭരണാധികാരികളുമാണ് യൂറോപ്പിൽ മതേതരത്വത്തിന് ഈറ്റനീളമൊരുക്കിയത്. ജനാധിപത്യവും സാമൂഹ്യനീതിയും നിലവിൽ വരണമെങ്കിൽ മതാധിപത്യം അവസാനിക്കണമെന്ന് യൂറോപ്പിലെ സാമാന്യ ജനങ്ങൾ ചിന്തിക്കാൻ തുടങ്ങിയത് യേശുക്രിസ്തുവിന്റെ കുററം കൊണ്ടല്ലെങ്കിലും സ്ഥാപനവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട ക്രിസ്തു മതത്തിന് അതിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വത്തിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറാനാവില്ല. ലോകത്തുടനീളം ദൈവിക മതത്തെ ബഹുജനങ്ങൾ തെറ്റിദ്ധാരണയോടെ വീക്ഷിക്കാൻ ഇടയാക്കിയതിനും യൂറോപ്പിലെ മദ്ധ്യ

കാല ക്രൈസ്തവ ഭരണാധികാരികൾ ഉത്തരവാദി കളാണ്.

മതാധിപത്യവും ഇസ്‌ലാമും

പലരും ധരിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള മതാധിപത്യം ഇസ്‌ലാമിലില്ല. “മതത്തിൽ ബലാൽക്കാരമില്ല” എന്ന ഖുർആൻ വാക്യം മത വിശ്വാസം സ്വീകരിക്കാനോ, ആരാധനാകർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കാനോ അധികാര ശക്തി ഉപയോഗിച്ച് ആരെയും നിർബ്ബന്ധിക്കുന്ന പ്രശ്നമില്ലെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. സമൂഹത്തെ പൈദേശികാക്രമണങ്ങളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കുക, സമൂഹത്തിനകത്ത് നീതി നിലവിൽ വരുത്തുക, നീതിയും അഴിമതിയും ദുർവ്വൃത്തികളും തടയുക, സമൂഹത്തിന്റെ പൊതുവായ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുകയും പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുകയും ചെയ്യുക. ഇതൊക്കെയാണ് ഒരു ഇസ്‌ലാമിക ഭരണകൂടത്തിന്റെ ചുമതലകൾ. ജനായത്ത രീതിയിലും ഇതര ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ ന്യായമായ താൽപര്യങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമാകാത്ത വിധത്തിലും മാത്രമേ ഒരു ഇസ്‌ലാമിക രാഷ്ട്രം ഈ കാര്യങ്ങൾ കയ്യാളുകയുള്ളൂവെന്നതിനാൽ ആർക്കും ഇസ്‌ലാമിക ഭരണത്തെപ്പറ്റി ഒരാശങ്കയ്ക്കും അവകാശമില്ല. “ഭരണ കാര്യത്തെപ്പറ്റി ജനങ്ങളോട് കൂടിയാലോചിക്കണം” എന്നും “ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ നീ നീതി പൂർവ്വം തീർപ്പ് കൽപിക്കണം” എന്നുമുള്ള ഖുർആനിക ശാസനകളനുസരിക്കുന്ന ഇസ്‌ലാമിക ഭരണകൂടത്തിൽ ജനാധിപത്യത്തിന്റെയും മതനിരപേക്ഷതയുടെയും നല്ല വശങ്ങളൊക്കെ സമേതിച്ചിരിക്കും. അതുകൊണ്ടു തന്നെ ഒരു മുസ്‌ലിം സമൂഹം ഇസ്‌ലാമിക ഭരണക്രമം വിട്ട് ജനാധിപത്യമോ മതേതരത്വമോ അന്വേഷിച്ചു പോകുന്ന പ്രശ്നം ഉൽഭവിക്കുന്നില്ല.

ഒരു ഇസ്‌ലാമിക ഭരണകൂടത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം തെറ്റും ശരിയും തീരുമാനിക്കാൻ വ്യക്തമായ മാനദണ്ഡമുണ്ട്. വിശുദ്ധ ഖുർആനും പ്രവാചക ചര്യയ്ക്കും നിരക്കാത്ത ഒരു നിയമം നിർമ്മിക്കാൻ ഇസ്‌ലാമിക ഭരണ കൂടത്തിന് അവകാശമുണ്ടായിരിക്കില്ല. അതുകൊണ്ട് തന്നെ യഥാർത്ഥ ഇസ്‌ലാമിക രാഷ്ട്രത്തിലെ പൗരൻ യാതൊരു വിധ അക്രമത്തിനും അനീതിക്കും ഇരയാകുന്ന പ്രശ്നമില്ല. എന്നാൽ ജനാധിപത്യമതേതര ഭരണകൂടത്തിന്റെ അവസ്ഥ അതല്ല. മദ്യത്തിന്റെയും ചൂതാട്ടത്തിന്റെയും വേശ്യാവൃത്തിയുടെയും ഭ്രാന്തപ്രവൃത്തിയുടെയും പക്ഷത്ത് ഭൂരിപക്ഷം അണിനിരന്ന ഉദാഹരണങ്ങൾ ഇന്ത്യയിലും പുറത്തും ധാരാളമുണ്ട്. ആളെക്കൊന്നും ബുദ്ധിമുട്ടിച്ചും ഭൂരിപക്ഷമുണ്ടാക്കുന്ന കാലഘട്ടത്തിൽ ഒരു പ്രമാണത്തോടും പ്രതിബദ്ധതയില്ലാത്ത ജനാധിപത്യ ഭരണകൂടം ഏതൊക്കെ അനീതികൾക്കു കൂട്ടു നിൽക്കുമെന്ന് പ്രവചിക്കാനാവില്ല. അതുകൊണ്ട് തന്നെ പ്രമാണ ബദ്ധമായ ഇസ്‌ലാമിക ഭരണത്തിനുപകരം ഭൂരിപക്ഷത്തിനു കാലാകാലങ്ങളിൽ തോന്നുന്ന ഭരണക്രമം തെരഞ്ഞെടുക്കുന്ന ജനാധിപത്യരീതി സ്വീകരിക്കുന്നത് ഒരു മുസ്‌ലിം സമൂഹത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒട്ടും സുരക്ഷിതമായിരിക്കില്ല.

മുസ്‌ലിം ന്യൂനപക്ഷങ്ങളും മതേതരത്വവും

സ്വയം നിർണ്ണയാവകാശമില്ലാത്ത മുസ്‌ലിം സമൂഹങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അവരുടെ പരമാവധി ശ്രദ്ധ തങ്ങളുടെ നാട്ടിൽ ഇസ്‌ലാമിനെയും മുസ്‌ലിംകളെയും ഏതിർക്കുന്നതല്ലാത്ത ഒരു ഭരണകൂടം നില നിർത്തുന്നതിലായിരിക്കും. ലോകത്തുള്ള ഏതൊരു ജനവിഭാഗവും സ്വാഭാവികമായി ആഗ്രഹിക്കുന്നതാണ് തങ്ങളുടെ നാട്ടിൽ തങ്ങൾക്ക് സൈരജീവിതം അനുവദിക്കുന്ന ഒരു ഭരണകൂടം ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നത്. മുസ്‌ലിം രാഷ്ട്രങ്ങളിലെല്ലാം മതാധിപത്യമാണെന്നും അതുകൊണ്ട് ഇന്ത്യൻ മുസ്‌ലിംകൾ മതേതരത്വത്തിനുവേണ്ടി വാദിക്കുന്നത് തെറ്റാണെന്നും ചിലർ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാറുണ്ട്. എന്നാൽ ഇസ്‌ലാമിനോട് ആത്മാർത്ഥത പുലർത്തുന്ന ഒരു ഭരണാധികാരിയും ഇതര മതവിഭാഗങ്ങളുടെ മേൽ തന്റെ മതം അടിച്ചേൽപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നില്ല എന്നതാണ് വസ്തുത. ഒരൊറ്റ മുസ്‌ലിം രാഷ്ട്രത്തിലും ഇതരമത വിഭാഗങ്ങളെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യാൻ വേണ്ടി വർഗീയ ലഹളകൾ അരങ്ങേറുന്നില്ല. ഇതരരുടെ ജീവനും സ്വത്തിനും ഭീഷണിസൃഷ്ടിക്കുന്നില്ല. കാശ്മീരിൽ ആയിരക്കണക്കിൽ മുസ്‌ലിംകളെ ജാഗ്രഹന്റെ നിർദ്ദേശ പ്രകാരം കശാപ്പ് ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന സമയത്തുപോലും അവിടെ ഒരു ഹിന്ദു ഹിന്ദുവായതിന്റെ പേരിൽ മാത്രം തീവ്രവാദികളാൽ കൊല്ലപ്പെട്ടിട്ടില്ല എന്ന വസ്തുത ഇന്ത്യയിലെ ദേശീയ പത്രങ്ങൾ പ്രാധാന്യപൂർവ്വം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചതാണ്. തീവ്രവാദത്തെ അനുകൂലിക്കുകയല്ല, തീവ്രവാദികൾ പോലും രാഷ്ട്രീയം വിട്ട് വർഗീയതയിലേക്ക് വഴുതി വീണില്ല എന്നത് അനുസ്മരിക്കുക മാത്രമാണ്.

[ഒരു ഇസ്‌ലാമിക രാഷ്ട്രീയ വ്യവസ്ഥയുടെ അഭാവത്തിൽ മുസ്‌ലിംകൾ രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നിന്ന് നിർബ്ബന്ധമായും വിട്ടു നിൽക്കണമെന്നും ഇസ്‌ലാമികേതര രാഷ്ട്രത്തിൽ വോട്ട് ചെയ്യുന്നതും ഭരണത്തിൽ പങ്കുവഹിക്കുന്നതും ഇസ്‌ലാമിനു വിരുദ്ധമാണെന്നും ചിലർ സമീപകാലം വരെ വാദിച്ചിരുന്നു] ഇപ്പോൾ ആ വാദം തിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. യഥാർത്ഥത്തിൽ ഒരാളുടെ രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തനത്തിന് ഇസ്‌ലാമിക ചൈതന്യത്തിനു നിരക്കുന്ന ഒരു ലക്ഷ്യമുണ്ടോ ഇല്ല എന്നതാണ് പ്രശ്നം. ഒരു നാട്ടിന്റെ ഭരണം മത വിരുദ്ധരുടെയും വർഗീയ കോമരങ്ങളുടെയും കൈകളിലേക്ക് വഴുതിപ്പോകാതെ സൂക്ഷിക്കുക എന്നതുതന്നെ ഒരു ധർമ്മമാണ്. ഇസ്‌ലാം വിരുദ്ധമായ നിയമ നിർമ്മാണം നടന്നേക്കാവുന്നത് തടയാൻ ശ്രമിക്കുന്നതും അതുപോലെ തന്നെ. സ്വന്തം നാട്ടിന്റെ പുരോഗതിക്ക് തന്റെ കഴിവിൽ പെട്ട സേവനം ചെയ്യുന്നതും ഇസ്‌ലാമിക ദൃഷ്ടി ശുഭാഘനീയമാണ്. ഇതൊക്കെ അവഗണിച്ച് രാഷ്ട്രത്തിൽ നിന്ന് വിട്ട് വിഘടിച്ചു നിൽക്കുന്നത് ഇസ്‌ലാമിനെയും മുസ്‌ലിംകളെയും സംബന്ധിച്ച് തെറ്റിദ്ധാരണ വളർത്താനല്ലാതെ മറ്റൊന്നിനും സഹായിക്കുകയല്ല.